

АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ШАБАЦ
Одсек за медицинске и пословно-технолошке студије

КЊИГА ПРЕДМЕТА
МСС – ЗДРАВСТВЕНА НЕГА

Шабач, 2021.

Студијски програм: МСС- Здравствена нега			
Назив предмета: ЈАВНО ЗДРАВЉЕ			
Наставник: др сци. мед. Светлана Карић, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Нема			
Циљ предмета: Упознавање студента са значајем јавног здравља као научне дисциплине; упознавање са значајем превенције болести и нивоима организације здравствене заштите; едукација студената за спровођење мера промоције здравља, односно превенције болести у примарној здравственој заштити у циљу унапређења здравља, спречавања болести и њеног раног откривања.			
Исход предмета : Познавање здравственог система са специфичностима јавног здравља, те разумевање здравственог стања становништва уз познавање одредница здравствене политике на националном, европском и глобалном нивоу. Студент ће бити оспособљен да едукује грађане о повећању контроле и бриге над својим здрављем, унапређењу здравља и мерама превенције болести; да спроводи здравствено васпитне активности и надзор медицинских сестара и другог особља у тиму здравствене неге; да саветује мајке о важности дојења и начину правилне исхране новорођенчета и одојчета; да процени пушачки статус, степен зависности од пушења, као и методе одвикавање од пушења; да идентификује зависнике од алкохола и дрога, као и да адекватно приступи овим пацијентима и едукује их; да едукује вулнерабилне групе (адолесценте) о сексуално преносивим болестима; да разуме принципе правилне исхране, те да грађанима предложи адекватан начин исхране; да објасни значај редовне физичке активности и њеног утицаја на здравље; да објасни гојазност као фактор ризика за оболевање од масовних незаразних болести; да идентификује особе под стресом и обучава их о методама за редукацију стреса; да разуме и анализира кључне факторе ризика, као и принципе промоције здравља у циљу превенције масовних незаразних болести - кардиоваскуларних, малигних, хроничних и опструктивних болести плућа и дијабетеса; да разуме специфичности геријатријске популације и начине промоције здравља међу овом популацијом.			
Садржај предмета: Теоријска настава Здравље и квалитет живота-савремени концепт и детерминанте. Друштвена брига о здрављу, значај превенције и социо-економски аспекти промоције здравља. Здравствено образовање деце и перманентно здравствено образовање одраслих. Садржај образовања-нивои и приступи у здравственом образовању. Здравствена заштита. Социјалне неједнакости у здрављу и остваривању здравствене заштите. Здравствено образовање у процесу неге старих, особа са посебним потребама и маргиналних категорија. Здравствена политика. Критеријуми за процену социјално медицинског значаја здравствених проблема. Принципи промоције здравља и врсте интервенција и метода у промоцији здравља. Здравствено васпитање. Идентификовање угрожених група становништва и њихових потреба. Породични распоред и промоција здравља појединца и заједнице-кампањске превентивне активности. Принципи правилне исхране. Физичка активност. Превенција гојазности. Методологија превенције и контроле масовних незаразних болести (КВБ, малигних болести, ХОБП, ДМ). Промоција дојења и правилне исхране новорођенчета и одојчета. Превенција болести зависности. Превенција полно преносивих болести. Стрес и релаксационе технике. Практична настава Студент обавља индивидуалну здравствено-образовну процену у здравственим установама примарне здравствене заштите под надзором ментора, а у циљној групи. Припрема и организује једну јавну активност промоције здравља у сарадњи са здравственом или образовном установом -наставним базама. Анализира акцију промоције здравља у граду, окружењу и земљи уз уочавање тема које недостају и које треба увести. Промовише најчешће активности (борба против пушења, гојазности, борба против злоупотребе алкохола и дрога, правилна исхрана, физичка активност, дојење, као и превенција полно преносивих болести и масовних незаразних болести, стреса).			
Литература 1. Јаковљевић Ђ., Грујић В., Мартинов Цвејин М. (ур.): Социјална медицина, уџбеник, Медицински факултет, Универзитет у Новом Саду, 2014. 2. Симић С. и сар.: Социјална медицина, уџбеник, Медицински факултет, Универзитет у Београду, 2012. 3. Карић С., Васпитање за здравље, Висока школа струковних студија за васпитаче Шабац, 2015. 4. Бацковић Д., Хигијена са здравственим васпитањем, Завод за уџбенике Београд, 2015. 5. Стаменовић М., Здравствено васпитање, Виша медицинска школа Ћуприја, 2013. 6. Бјеговић В. и сар.: Здравствено васпитање у школама, Медицински факултет, Универзитет у Београду, Београд и канцеларија УНИЦЕФ-а, Београд, 2006.			
Допунска литература 1. Making Health Communication Programs Work, US Department of Health and Human Services. National Institutes of Health, National cancer Institute, New York, USA, 2006.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
Методе извођења наставе Интерактивна предавања, дискусије, анализа случаја из праксе, учење засновано на проблему, е-учење, претрага литературе, радионица, вежбе, организација јавне промоције здравља.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	-
практична настава	10	усмени испит	50
колоквијум-и	30		

Студијски програм: МСС- Здравствена нега			
Назив предмета: ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ У ЗДРАВСТВУ			
Наставник: др Петар Павловић, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Нема			
Циљ предмета: Проширење претходно стечених знања и вештина у домену примене информационо-комуникационих технологија у области здравства.			
Исход предмета : Оспособљавање студената да користе савремене информационо-комуникационе технологије у здравству.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i> Информациони системи – појам, компоненте; Базе података- основни концепти; Безбедност података; Врсте медицинских (здравствених) информација; Електронска здравствена документација; Електронски здравствени картон; Медицинска администрација - технологије управљања медицинском документацијом; Здравствени информациони системи – дизајн, евалуација, одржавање; Експертски системи; Интелигентни информациони системи; Савремене информационе технологије у медицинској дијагностици и образовању – VR, PACS; Информационе технологије у медицинској едукацији; Телемедицина – примена интернета и мобилних технологија, мобилне медицинске апликације.			
<i>Практична настава</i> Excel - радни лист, дескриптивна статистика, напредне функције; Access –демонстрација основних концепата рада са базама податка, формирање упита и претраживање; Медицинске онлајн базе података; Претраживање медицинских података на интернету – PubMed, Cochrane; Процена квалитета здравствених информација; Идентификација информационог процеса, структура података, класификације и номенклатуре, стандардизација, тајност и безбедност; Електронска здравствена документација, примери, коришћење; Одлучивање подржано коришћењем здравствених информационих система; Учење подржано ИКТ-ом.			
Литература			
1. Сивић С., Основи здравствене информатике, Универзитет у Зеници, Здравствени факултет, 2014. Доступно на: https://www.researchgate.net/publication/273061613_Osnovi_zdravstvene_informatike			
2. Ерић Маринковић Ј., Коцев Н., Медицинска информатика. Доступно на: http://www.mfub.bg.ac.rs/dotAsset/38236.pdf			
3. Grupa autora, Nursing Informatics: Scope and Standards of Practice, American Nurses Association, 2015.			
4. Czar P., Hebda T., Handbook of Informatics for Nurses and Healthcare Professionals, Pearson Education, 2013.			
5. V. K. Saba, McCormick K. A., Essentials of Nursing Informatics, McGraw Hill Education, 2015.			
6. McGonigle D., Mastrain K. G., Nursing Informatics and the Foundation of Knowledge, Jones & Bartlett Learning, 2015.			
7. http://www.heliant.rs/health			
8. http://comtradedigital.com/healthcare-is/			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45	
Методe извођења наставе Настава се изводи кроз предавања, практичне вежбе, колоквијуме, и консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	30
практична настава	10	усмени испит	-
колоквијум-и	20		
пројекат	30		

Студијски програм: МСС- Здравствена нега			
Назив предмета: ЕТИКА И ЗАКОНОДАВСТВО У ЗДРАВСТВУ			
Наставник: др сци мед. Синиша Максимовић, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Нема			
Циљ предмета: Да пружи студентима знање у вези са правним и етичким проблемима и начином њиховог решавања у сестринству у оквиру система здравствене заштите. Подстицање студената да раде на психолошко-моралном развоју ради исправног става и понашања у својој будућој професији.			
Исход предмета : СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ПРАВНИМ И ЕТИЧКИМ ПРИНЦИПИМА У СЕСТРИНСТВУ У ОКВИРУ СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ. Познавање разлике између законских и етичких проблема у сестринству. Стицање знања о правима пацијената и начинима њиховог остваривања. Стицање знања о обавезама, одговорностима, али и правима медицинских радника. Стицање знања о примени правних и етичких норми у сестринству у оквиру система здравствене заштите.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна етичка питања: слобода као темељ моралног феномена, појам добра и зла са морално етичког становишта, врлине и пороци, морални карактер и структура моралног делања. Медицинска делатност и ризици; Етички аспекти живота, болести, ометености и смрти. Национални законодавни оквири у систему здравствене заштите и сестринству. Међународни правни оквири у систему здравствене заштите и сестринству. Хелсиншка декларација и њене ревизије. Пацијент и његово право (Лисабонска и друге декларације у свету). Права, обавезе и одговорност медицинског и немедицинског особља. Права, обавезе и одговорност пацијената. Посебне категорије пацијената и њихових права. Етички и правни аспекти медицинских експеримената. Регулација оглашавања медицинских услуга. Добра клиничка пракса. Етички аспекти биомедицинских истраживања. Експеримент на животињама и на људима. Етика ауторства, коауторства, публикаовања и цитирања. Едукација научноистраживачког кадра и менторство. Етички комитет и суд части. Приступ и пракса везана за етичка питања у биомедицини. Принципи добре клиничке праксе. Експериментални радови са етичког аспекта. Етички аспекти болести, ометености у развоју и других патолошких стања.			
Литература 1. Турза К., Медицина и друштво: увод у медицинску етику, Медицински факултет Београд, 2014. 2. Марић Ј., Медицинска етика, Наша књига, Београд, 2005. 3. Марковић В., Увод у здравствено право, Универзитет Сингидунум, Београд, 2021. Доступно на: https://singipedia.singidunum.ac.rs/izdanje/43311-uvod-u-zdravstveno-pravo 4. Тимотић Б., Анђелски Х., Здравствено законодавство, Elit Medica, 2004. 5. Дракулић М., Правни и етички аспекти модерне медицине – права пацијената, NISPAsee, Факултет организационих наука, Београд, 2006. 6. Симеоновић Т., Матијевић М., Тијанић М., Коцић Л., Сестринство снага за здравље. Референтни водич за примену Минхенске декларације, Лицеј, 2007. 7. Закон о правима пацијента Републике Србије, "Службени гласник РС", бр. 45 од 22. маја 2013, 25 од 3. априла 2019 - др. закон 8. Закон о здравственој заштити, "Службени гласник РС", број 25 од 3. априла 2019.			
<i>Допунска литература</i> 1. Herring J., Medical Law and Ethics, OUP Oxford, Oxford, 2014. 2. Fremgen B.F., Medical Law and Ethics, Prentice Hall, New York, 2012.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 45	Практична настава: 0
Методe извођења наставе Предавање уз активно учешће студената; дискусије у малим групама; примена концепата учења на проблемима; консултације; семинарски рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		10	писмени испит
практична настава		-	усмени испит
колоквијум-и		40	
			поена
			50

Студијски програм: МСС- Здравствена нега			
Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК У ЗДРАВСТВУ			
Наставник: др Сања Вулетић, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема			
Циљ предмета Похађањем овог предмета студенти ће стећи функционално знање енглеског језика у области сестринства. Студенти ће освежити граматику и увежбати енглески језик како би убудуће са већим самопоуздањем могли извршавати своје професионалне задатке, користити стручну литературу и стицати нова сазнања. Студенти треба да стекну функционално знање енглеског језика у области сестринства, као и да се оспособе за самостално истраживање у оквиру тематике везане за здравствену професионалну сферу. Писање апстраката и краћих стручних радова на енглеском језику. Коришћење стручне литературе, савладавање терминологије сестринства, коришћење речника, интернета и осталих извора информација из области медицине.			
Исход предмета Студент ће савладати неопходну медицинску терминологију за ефикасну комуникацију на енглеском језику у различитим гранама медицине за сигуран и делотворан приступ пацијентима и сарадницима и коришћење стручне литературе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата кратки преглед граматике енглеског језика, потребне за писану и говорну комуникацију. Уз граматику, обрадиће се специфична терминологија у здравству на енглеском језику. Пријем пацијента. Болнички послови и особље. Делови болнице и болнички објекти. Упис пацијената. Бол. Лоцирање и описивање боли. Процена боли. Успешно комуницирање. Лечење боли. Витални знаци. Статистика и витални знаци. Мерење виталних знакова. Циркулација и срце. Симптоми болести. Симптоми и повреде. Питања о симптомима и повредама. Храна и исхрана. Алергије на храну и нетолеранције. Савети о исхрани. Нега пацијента. Хигијена пацијента. Емпатија. Превијање ране. Отпуст пацијента. План за отпуст пацијента. Примена медикамената. Договарање термина преко телефона. Обрада стручних и истраживачких текстова, стручне терминологије, фраза и идиома са акцентом на негу болесника и сестринство. <i>Практична настава</i> Радионице и групне дискусије. Вежбање језичких вештина у реалним ситуацијама. Индуктивно и дедуктивно савладавање граматичких јединица имплементираних у реалне потребе професије којом се баве. Писање радова на теме обрађене у теоријском делу наставе.			
Литература 1. Grice T., Nursing 2, Oxford University Press, 2015. 2. Martin E. A. and McFerran T. A., Oxford Dictionary of Nursing, 2017. 3. Marphy R., English Grammar in Use Intermediate, Cambridge University Press, 2014. 4. Hornby A.S., Turnbull J., Deuter M., Bradbery J., Oxford advanced learner's dictionary of current English, Oxford university press, 2017. 5. Dragović R., Engleski za zdravstvene radnike, Naučna KMD d.o.o., 2005. 6. Bertolino R., Ilić M., Engleski jezik, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2011. 7. Martin E. and Mc Farran T., A Dictionary of Nursing, Oxford University Press, 2008.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Предавања и аудиторне вежбе, колоквијуми, дискусије, вербална комуникација и консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испт	50
колоквијум-и	30		

Студијски програм : МСС- Здравствена нега			
Назив предмета: МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА			
Наставник: др сци мед. Томи Ковачевић, виши предавач			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета: Циљ изучавања наставног програма је савладавање основних принципа методологије истраживања и стицање вештина потребних за израду стручних пројеката. Изучавање метода и начина стручно-научног сазнања, односно улоге теорије методологије у планирању и изради стручно-научних истраживања. Оспособљавање за практичну примену одређених метода у научноистраживачком, као и у стручном раду у разним областима сестринства.			
Исход предмета: Очекује се да студент овлада свим фазама истраживања и буде у потпуности оспособљен за самостално планирање и спровођење научно-стручног рада, за презентацију и публикавање стручно-научних информација, писање стручних пројеката, валоризацију и евалуацију сопствених и других истраживања.			
Садржај предмета			
Теоријска настава Појам науке и научног истраживања. Почети развоја науке. Научне теорије: Основни појмови, Дефиниције, Основна тврђења, Логичка правила извођења, Тврђења, Докази, Закључивање. Објект теорије и Мета теорије. Подела науке. Области наука, Научна поља, Уже научне области, Педагошко-андрагошке науке. Класификација научних метода. Основне методе научног истраживања и мишљења: Анализа, Синтеза, Апстракција, Конкретизација, Генерализација, Специјализација, Дедукција, Индукција. Научно истраживање и научна и стручна дела. Врсте стручних и научних радова и публикација: Монографија, Монографска студија, Тематски зборник, Научни и стручни часопис, Саопштење, Постер, Докторска дисертација, Енциклопедија, Библиографија, Пројекат, Рецензија, Семинарски рад, Дипломски рад, Специјалистички рад, Мастер рад, Уџбеник, Практикум, Стручни приказ, Елаборат, Извештај, Презентације. Карактеристике научног и стручног рада. Публиковање научног и стручног рада: Аутори, Уредници, Рецензенти, Писање научног и стручног рада. Делови научног чланка: Наслов, Аутори и адресе, Резиме (сажетак), Кључне речи, Увод, Резултати, Закључак, Литература. Етика научног и стручног рада. Грешке у науци. Преваре у науци. Двоструко публикавање. Лажно ауторство. Непоштења рецензената. Произвођење, фалсификовање и крађа резултата. Ауторска права. Разврставање и начин навођења научноистраживачких резултата. Критеријуми за одређивање категорије научних публикација. Врста и квантификација индивидуалних научноистраживачких резултата. Категоризација домаћих часописа. Категоризација међународних часописа. Цитираност. Цитатни индекси. Претраживње база података о часописима. Кобсон. Методологија научно-истраживачког рада у сестринским истраживањима. Врсте сестринских истраживања: Врсте истраживања према доминирајућој истраживачкој методи. Методе сестринских проучавања и истраживања. Истраживачке технике. Истраживачки инструменти. Структура и ток истраживања. Избор и формулисање проблема и предмета истраживања. Израда пројекта истраживања. Реализација истраживања. Интерпретација резултата и закључивање. Писање извештаја о обављеном истраживању. Примена резултата истраживања. Методолошки оквир истраживања. Проблем и предмет истраживања. Циљ и задаци истраживања. Хипотезе истраживања. Основни појмови и променљиве. Популација и узорак истраживања. Врста и методе истраживања. Технике и инструменти истраживања. Обрада података и закључивање. Организација и ток истраживања. Литература. Прилози.			
Практична настава Решавање задатака и проблема који прате теоријски део предмета.			
Литература 1. Група аутора, Увод у научно истраживачки рад, Медицински факултет Нови Сад, 2014. 2. Ристановић Д., Дачић М., Основи методологије научно-истраживачког рада у медицини, Веларта, Београд, 2006. 3. Стојановић-Јовановић Б., Основи методологије истраживања у сестринству. Београд: ВЗШСС, 2015. 4. Савић Ј., Методологија научног сазнања I - Како створити научно дело у биомедицини, Дата Статус, Београд, 2013. 5. Јанковић С., Дизајн истраживања, Медицинско друштво за рационалну терапију Републике Србије (МЕДАРТ), Крагујевац, 2016.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе На предавањима се користе класичне методе наставе уз коришћење пројектора. Одговарајући резултати и истраживања се презентују у новом светлу.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава	-	усмени испит	-
колоквијум-и	50		

Студијски програм: МСС- Здравствена нега			
Назив предмета: ВЕШТИНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ			
Наставник: др сци мед. Томи Ковачевић, виши предавач			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема			
Циљ предмета: Стицање основних појмова и знања из области здравствене комуникологије, са посебним освртом на комуникацију у релацији медицинска сестра-пацијент.			
Исход предмета : Студенти ће стећи знања о основним појмовима из теорије комуникације, врстама комуникације, те препрекама за успешну комуникацију са корисницима здравствених услуга. Биће оспособљени за практичну примену комуникацијских вештина у медицинској пракси, као и за учешће у припреми пацијената за различите медицинско-техничке интервенције.			
Садржај предмета			
Теоријска настава Предмет, дефиниције и теоријски модели комуникације као науке. Основни појмови у комуникологији. Типови комуникације: интерперсонална и интраперсонална комуникација, комуникација у групи, комуникација у организацији и масовна комуникација, вербална и невербална комуникација. Фактори који условљавају комуникацију медицинска сестра-пацијент. Вештине интерперсоналне комуникације: компетентност, мотивација, невербална сензитивност, емоционална интелигенција, самоконтрола. Асертивна комуникација: дефиниција, стратегије и технике. Циљеви и карактеристике здравствене комуникације. Специфичности комуникације у појединим гранама медицине. Однос медицинска сестра-пацијент-фазе развоја односа. Начин решавања конфликта у комуникацији између медицинске сестре и пацијента. Технике разговора са пацијентом: предавање, рефлексивни разговор, редефинисање, директивност, конфротација, хумор, парафразирање, рефлектовање осећања, сумирање. Припрема пацијента за одређене дијагностичко-терапијске процедуре. Комуникација са члановима породице. Начин саопштавања лоших вести. Савремена комуникација-интернет и друштвене мреже-њихов утицај на комуникацију у здравству.			
Практична настава Правила успешне комуникације и комуникацијске вештине - радионица. Асертивна комуникација - радионица. Шта све треба да зна и користи медицинска сестра у раду са пацијентом? - радионица. Тимски рад - радионица. Специфичности комуникације са децом, адолесцентима и геријатријском популацијом. Специфичности - вештине комуникације у интерној медицини; хирургији; педијатрији; гинекологији; геријатрији; неурологији; психијатрији; са особама са посебним потребама. Вештине комуникације са онколошким и онкохируршким пацијентима.			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Кекуш Д., Комуникација у професионалној пракси здравствених радника, издање 2, аутор, Београд, 2010. 2. Еиде Х., Еиде Т., Комуникација сестра – пацијент, УМСТС, Београд, 2005. 3. Лучанин Д., Деспот-Лучанин Ј., Комуникацијске вјештине у здравству, Наклада слап, Загреб, 2010. (одабрана поглавља.) 4. Табс С., Комуникација, принципи и контексти, Clіo, Београд, 2013. 			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 30	
		Практична настава: 30	
Методe извођења наставе Аудио-визуелна средства, монолошко-дијалошка метода, колоквијум, семинарски радови.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	30
колоквијум-и	20		
семинар-и	20		

Студијски програм: МСС- Здравствена нега			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У КЛИНИЧКО-БОЛНИЧКОЈ ПРАКСИ			
Наставник: др Зора Наумовић, професор струковних студија; др Синиша Максимовић, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 9			
Услов: Нема			
Циљ предмета Усвајање напредних теоријских и практичних стручних знања из области здравствене неге у интерној медицини и здравствене неге у хирургији, као и оспособљавање да се стечена знања примене у самосталном раду; Развој критичког мишљења, самосталности и колаборације у извођењу зависних и независних дијагностичких и терапијских процедура; Тимски рад.			
Исход предмета Студенти ће стећи напредна теоријска и практична знања из здравствене неге у клиничко-болничкој пракси; напредне вештине за процену индивидуалних потреба интернистичких и хируршких пацијената, уз примену најактуелнијих смерница добре клиничке и сестринске праксе; вршење надзора и евалуацију постављених циљева кроз план здравствене неге; усвојиће принципе професионалног понашања и стећи знања и способност за научно-истраживачки рад у клиничко-болничкој пракси.			
Садржај предмета Теоријска настава Здравствена нега усмерена ка унапређењу здравља опште популације; Интердисциплинарни приступ у нези интернистичког болесника; Интердисциплинарни приступ у нези онколошког болесника; Интердисциплинарни приступ у нези пацијената оболелих од масовних незаразних болести; Интердисциплинарни приступ у нези хируршког болесника; Интердисциплинарни приступ у нези онкохируршких пацијената; Интердисциплинарни приступ у интензивној нези интернистичког пацијента; Интердисциплинарни приступ у интензивној нези хируршког пацијента; Модалитети контроле канцерског бола; Интердисциплинарни приступ у нези геријатријске популације; Интердисциплинарни приступ у нези особа са посебним потребама; Заштита медицинских сестара на раду; Принципи здравствене неге засноване на доказима; Безбедност пацијената; Интрахоспиталне инфекције у болничкој пракси. Практична настава Израда плана неге интернистичких и хируршких болесника кроз клиничко-болничку праксу, његова реализација и евалуација у наставним базама здравствене заштите. Израда планова неге за све категорије пацијената предвиђене теоријском наставом.			
Литература 1. Митић С., Здравствена нега у хирургији, Висока здравствено санитарна школа струковних студија ВИСАН, Београд, 2013. 2. Манојловић С., Хитна стања у интерној медицини: за медицинске сестре, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2011. 3. Манојловић С., Матић Ђ., Здравствена нега у интерној медицини: интервенције медицинских сестара, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2010. 4. Максимовић М., Здравствена нега у инфектологији, Висока здравствена школа струковних студија у Београду, 2006. 5. Глишић Р., Здравствена нега у хирургији 1, Аутор, Београд, 2011. 6. Глишић Р., Здравствена нега у хирургији 2, Цицero, Београд, 2012. 7. Глишић Р., Здравствена нега, Цицero, Београд, 2015. 8. Драшковић Б., Анестезија са периоперативном медицином, Медицински факултет, Универзитет у Новом Саду, 2014. 9. Калезић Н. и сарадници, Иницијални третман ургентних стања у медицини, Медицински факултет, Универзитет у Београду, 2016.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 45	Практична настава: 60
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, практични рад, самосталан рад студента и рад у малим групама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	-
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и	20		

Студијски програм: МСС- Здравствена нега			
Назив предмета: МЕНАЏМЕНТ КВАЛИТЕТА У СИСТЕМУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ			
Наставник: др сци мед. Томи Ковачевић, виши предавач			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема			
Циљ предмета: Упознавање студената са основама организације здравствених установа и здравственог сектора, начину руковођења установом, специфичности процеса доношења одлука у здравственој делатности, мотивације и изградње здравствених тимова, специфичностима унутар ресорне комуникације у здравственим установама, кадровског комплекса и изградње хуманих ресурса, специфичностима пословне политике и стратегији планирања, административним процедурама и управљањем промена у здравственим установама, обавезним и другим видовима здравственог осигурања.			
Исход предмета : Студент ће бити оспособљен да организује здравствене тимове, обезбеђује квалитетну комуникацију унутар здравствене установе, ефикасно доноси одлуке у дефициту времена и ефикасно управља променама, разумеће системе обавезне, као и друге видове здравствене заштите. Студент ће бити упознат са механизмима квалитета здравствене заштите, као и акредитационим стандардима.			
Садржај предмета Теоријска настава Појам, увод и дефинисање квалитета. Евалуација менаџмента квалитетом. Стратегија за унапређење квалитета здравствене заштите. Принципи квалитета здравствене заштите. Процесни приступи у здравству. Политике и процедуре у здравственој заштити. Дефиниција и сврха процедура. Израда политика и процедура у здравству. Одобравање, дистрибуција, провера примене и ревизија политика и процедура. Стилски лидерства и пракса. Тимски рад и изградња тима. Предност личног развоја. Моћ и способност утицаја на друге. Вођење клиничке праксе. Подељено лидерство. Емоционална интелигенција и тимови. Акционо планирање и тимови (постављање циља, прављење плана, трошкови и постављање рокова). Улога менаџера, разлика између командовања и лидерства. Политика и динамика запошљавања, процес пријема, обављање интервјуа и интеграција новозапослене особе. Обука. Ефективно менторство. Организација здравствене установе и унапређење квалитета рада. Механизми унапређења квалитета здравствене заштите. Акредитација; Акредитациони стандарди.			
Практична настава Дискусија на теме из процеса организације здравствене делатности, здравствених установа и здравственог осигурања. Постављање циљева, планирање, процена користи, ограничења и рокови. Процес акредитације здравствене установе. Припрема здравствене установе за акредитацију (фазе). Стандарди за акредитацију. Форма стандарда, структура и циљеви примене стандарда. Мапа процеса здравствене установе. Самооцењивање. Услови за добијање акредитације. Користи од акредитације. Безбедност пацијената. Процедуре у хирургији везане за безбедност пацијената. Свођење на минимум могућности настанка инфекција у установама. Елиминисање и свођење на минимум нежељених догађаја. Показатељи квалитета рада здравствене установе. Стопа леталитета. Процент умрлих 48 сати од пријема. Просечна дужина болничког лечења.			
Литература 1. Маринковић Љ., Менаџмент у здравственим организацијама, аутор, Београд, 2011. 2. Миловић Љ., Организација здравствене неге са менаџментом, уџбеник, Научна КМД, Београд, 2003. 3. Мицовић П., Здравствени менаџмент, уџбеник, Београд, 2008. 4. Ђокић Д., Квалитет рада лекара у примарној здравственој заштити, Институт за соц. медицину, статистику и истраживања у здравству, 1999. 4. Стојиљковић М., Цвијановић Д., Војновић Б., Менаџмент задовољством и мотивацијом у здравственим установама, Београд, 2013. 5. Матић Б., Менаџмент, ВИПОС, Ваљево, 2012.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45		Практична настава: 30
Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања, аудиторне вежбе, семинарске радове и консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	-
практична настава	20	усмени испит	40
колоквијум-и	-		
семинар-и	30		

Студијски програми: МСС- Здравствена нега			
Назив предмета: ПРАВИЛНА ИСХРАНА И БЕЗБЕДНОСТ ХРАНЕ			
Наставник: др Драгана Д. Илић Удовичић, професор струковних студија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема предуслова			
Циљ предмета Упознавање студената са проблематиком исхране, правилном исхраном заснованом на научним основама, оспособљавање за самостални рад на организацији правилне исхране, планирање колективне и породичне исхране, стицање знања и вештина о безбедности хране, променама на намирницама током обраде и чувања.			
Исход предмета Исход предмета је да оспособи студента да самостално испланира целодневну исхрану, сагледа и идентификује опасности значајне за безбедност хране и успешно руководи ризиком у припреми и расподели хране у здравственим установама.			
Садржај предмета			
Теоријска настава Дефиниција хране, правилна исхрана – темељ квалитетног живота (енергетске потребе, смернице у исхрани, алтернативни начини исхране, функције исхране, начини производње и међусобно употпуњавање готових јела), нутритивна вредност намирница, енергетска вредност, хемијске особине, основне улоге у организму, биолошка вредност, нутрименти са заштитним деловањем, биолошки активне нутритивне компоненте намирница, врсте намирница према улози у исхрани, дијететске намирнице, значај воде у исхрани, интеракције хране и лекова, квалитет намирница, нове врсте намирница – функционалне намирнице, дијететске намирнице, припремање хране, квалитет хране и исхране, циљеви колективне и породичне исхране, организациони и техничко технолошки процеси, технолошка и биохемијска обрада, као и поступци механичке обраде намирница, биљног и животињског порекла, расподела и сервирање јела, одржавање опреме, санитарно-хигијенски режим у објектима исхране, контрола квалитета, нормативи и техничко-технолошка решења, сигурност и безбедност хране, опасности у храни, генетски модификована храна, органска храна, квалитет хране и законска регулатива у Републици Србији, међународне организације у области безбедности хране.			
Практична настава Уз теоријску наставу свака поједина целина ће се додатно обрадити на вежбама. Методе које се користе у анализи намирница и нутримената; одређивање основног хемијског састава и израчунавање енергетске вредности намирница и дијететских производа; процена нутритивне вредности намирница и дијететских производа; анализа биолошки активних једињења, нутритивних и нутритивних. Решавање нутритивних и превентивних проблема и здравствене безбедности хране. Примери обука особља које долази у контакт са храном. Анализа истакнутих обавезних декларација на храни – упакованој и неупакованој. Семинарски рад студента.			
Литература			
1. Килибарда Н., Безбедност хране. Универзитет Сингидунум, Београд, 2019. Доступно на: https://singipedia.singidunum.ac.rs/izdanje/43016-bezbednost-hrane			
2. Попов-Раљић Ј., Исхрана. ПМФ Нови Сад, 2016.			
3. Новаковић Б., Миросављевић М., Хигијена исхране, Медицински факултет у Новом Саду, 2002.			
4. Прибиш В., Нутритивне особине хране, Технолошки факултет, Нови Сад, 1999.			
5. Попов-Раљић Ј., Блешић И., Безбедност хране НАССР систем. Универзитет Сингидунум, Београд, 2021. Доступно на: https://singipedia.singidunum.ac.rs/izdanje/43306-bezbednost-hrane-haccp-sistem-teorija-i-praksa			
6. Закон о безбедности хране Републике Србије, Службени гласник РС 41/2009, 17/2019.			
Допунска:			
7. Gebhardt S.E. and Thomas R.G., Nutritive Value of Foods. U.S. Department of Agriculture, Agricultural Research Service, Home and Garden Bulletin 72 Nutritive Value of Foods—USDA ARS, 2002. Доступно на: https://www.ars.usda.gov/ARSUserFiles/80400525/Data/hg72/hg72_2002.pdf			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Предавања и практичне вежбе уз савремена дидактичка средства, колоквијуми, консултације. Презентовање студентских семинарских радова.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активности у току предавања	10	усмени испит	30
практична настава	20		
колоквијум	20		
семинарски рад	20		

Студијски програм: МСС-Здравствена нега
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА МАС 1
Наставник задужен за организацију стручне праксе: Слободанка Ж. Богдановић Васић, наставник вештина
Број ЕСПБ: 4
Услов: Нема предуслова
Циљ предмета Циљ стручне праксе је да студент практично примени стечена знања, кроз добро организован рад, да постигне виши степен професионалне самосталности, и овлада сестринским вештинама неопходним за рад мастер струковне медицинске сестре.
Исход предмета Студент ће након обављене стручне праксе бити оспособљен за напредни самостални рад у процесу пружања континуиране здравствене неге и дијагностичко терапијских процедура у интернистичким и хируршким дисциплинама. Студент ће бити оспособљен за уочавање јавно-здравствених проблема, примену вештина комуникације, примену савремених информационо-комуникационих технологија; истраживање у сестринству, праћење, управљање и контролу квалитета здравственог система, рад у клиничко-болничкој пракси, а све уз поштовање правних и етичких норматива и стандарда. Студент ће бити обучен да: процењује стање пацијента; синтетише релевантне информације о пацијенту; примењује напредни процес здравствене неге; учествује у планирању и спровођењу третмана; врши евалуирање ради процене оправданости третмана и унапређења процеса рада.
Садржај стручне праксе Студент током стручне праксе МАС 1 треба да стекне знање и способност да примени напредне сестринске интервенције у процесу здравствене неге болесника. Комуникација са корисницима здравствених услуга у систему здравствене заштите. Примена савремених информационо-комуникационих метода у наставним базама. Овладавање вештинама за истраживање у сестринству. Овладавање техникама управљања и руковођења. Практична примена знања и вештина у здравственим установама различитог нивоа здравствене заштите, са посебним освртом на клиничко-болничку праксу. Израда плана неге различитих категорија интернистичких и хируршких болесника кроз клиничко-болничку праксу, његова реализација и евалуација. Студент током стручне праксе треба да стекне напредна знања и способност да примени одређене сестринске интервенције из следећих садржаја који произилазе из стручно-апликативног клиничког предмета Здравствена нега у клиничко-болничкој пракси:
<i>Напредне сестринске процедуре здравствене неге у интерној медицини:</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Сестринске процедуре и специфичности кардиолошких пацијената - поремећај ритма, имплантација пејсмејкера и електрофизиологије. Дијагностика, терапија и превенција кардиолошких болести. • Сестринске процедуре здравствене неге на пулмолошким одељењима. • Сестринске процедуре здравствене неге на хематолошким одељењима. Нега и збрињавање имунокомпромитованог болесника. • Сестринске процедуре здравствене неге на гастроентеролошким одељењима. • Сестринске процедуре здравствене неге на ендокринолошким одељењима. Режији инсулинске терапије. Нега дијабетесног стопала. • Сестринске процедуре здравствене неге на нефролошким одељењима. Сестринске процедуре здравствене неге на одељењима за дијализу. Спровођење перитонеалне дијализе.
<i>Напредне сестринске процедуре здравствене неге у хирургији:</i>
Примена принципа асепсе и антисепсе у свакодневној хируршкој пракси.
<ul style="list-style-type: none"> • Сестринске процедуре код пацијената са повредама дигестивног и ендокриног система. • Сестринске процедуре код пацијената са обољењима локомоторног система. • Сестринске процедуре код пацијената са хируршким обољењима и повредама крвних и лимфних судова. • Сестринске процедуре код пацијената са хируршким обољењима и повредама централног и периферног нервног система. Сестринске процедуре код пацијената са опекотинама. • Сестринске процедуре код пацијената са хируршким обољењима и повредама генито-уринарног тракта. • Сестринске процедуре код пацијената са хируршким обољењима и повредама грудног коша и плућа. • Сестринске процедуре код пацијената са хируршким обољењима и повредама срца. • Сестринске процедуре код пацијената са малигним обољењима. • Сестринске процедуре код детета као хируршког пацијента. • Сестринске процедуре код пацијената након трансплантације органа. • Сестринске процедуре и специфичности полуинтензивне и интензивне неге хируршких пацијената.
Структура стручне праксе:
Стручна пракса МАС 1 се обавља током првог и другог семестра и летњих месеци. Предмети у оквиру којих је стручна пракса организована изучавају се у току првог и другог семестра. Студент обавља стручну праксу у референтним здравственим установама примарне, секундарне и терцијарне здравствене заштите, у установама социјалне заштите и образовним установама, са којима Академија има споразум о сарадњи, а под надзором наставника задуженог за праћење реализације праксе из Академије. Стручна пракса МАС 1 укупно носи 600 часова од тога 300 часова студенти реализују

током школске године, а 300 часова у току летњег распуста, тако што током школске године вежбају у складу са постојећим распоредом стручне праксе, а недељно лети вежбају 40 часова, наиме осам часова дневно што износи око месец и по дана током лета. Студенти могу бити укључени како у дневни рад, тако и ноћни рад у зависности од плана установе и у договору са ментором и сарадницима који прате реализацију праксе.

Број часова активне наставе

600
(300 (у току семестра)+300 (летња))

Методe извођења

Метод рада прилагођен је врсти стручне праксе из области-предмета који се обрађује. Предвиђен је индивидуалан рад, практична настава, рад у малој групи, методе животне демонстрације, дискусионе радионице, саветовање, технике комуникације, метода интервјуа, анализа документације, анкете и основне пропедевтичке методе-инспекција, палпација, перкусија и аускултација.

Оцена знања (максималан број поена 100) Дневник стручне праксе и активност 50

Провера знања и вештина 50

Студент је у обавези да води Дневник стручне праксе, који потписује и оверава сарадник/ментор и наставник. Стручна пракса се оцењује описно - «веома успешно реализовао» од 81-100 бодова, «успешно реализовао» од 51 до 80 бодова или «није реализовао» 50 бодова и мање. Оцена се даје на основу редовног присуства на стручној пракси, нивоа овладаних вештина, и на основу оцене/мишљења сарадника/ментора.

Студијски програм: МСС Здравствена нега			
Назив предмета: БЕЗБЕДНА ПРИМЕНА И РУКОВАЊЕ ЛЕКОВИМА			
Наставник: др Весела Б. Радоњић, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема			
Циљ предмета: Студент ће бити оспособљен да учествује у промоцији рационалне и безбедне терапије лековима. Студент ће се упознати са националним системом фармаковигиланце у циљу обезбеђивања најбољег могућег односа користи и ризика лека у свакодневној пракси.			
Исход предмета: Студент ће стећи знања о значају безбедне примене и руковања лековима и посебно лековима који представљају биохазард. Студент ће овладати основним принципима фармаковигиланце и бити оспособљен да детектује безбедносне сигнале, идентификује ризике, њихову карактеризацију, процену, минимизацију, комуникацију и превенцију. Студент ће овладати основним знањима о прописима који регулишу област лекова.			
Садржај предмета:			
Теоријска настава Прописи који регулишу област лекова. Рационална употреба лекова. Информације о лековима. Нежељене реакције и интеракције лекова. Фармаковигиланца. Утврђивање каузалности пријављених нежељених дејстава лекова: Нарањо скала, скала СЗО и Француска скала. Безбедна примена биохазардних лекова (цитотоксични лекови, радиофармацеутици). Одступање од прописаног стандарда квалитета лека. Чување лекова. Фалсификовани лекови. Грешке у процесу употребе лекова (приликом прописивања, дистрибуције, припреме за примену или апликације лека). Управљање медицинским отпадом.			
Практична настава Индивидуални приступ дозирања лекова. Прикупљање, откривање, процена, разумевање и превенција нежељених реакција на лек, као и других проблема у вези са леком. Прикази случајева нежељених дејстава лекова. Механизам интеракција између лекова. Анализа примера студија интеракција. Поступак пријављивања, извештавања и процене документације о одступању од стандарда квалитета лека (дефект квалитета лека), начин спровођења поступка повлачења лека из промета. Поступак одлагања и уништавања лекова који имају дефект квалитета.			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Терзић Б., Анђелковић Д., Меуboom R., Стануловић М. (уредници), Фармаковигиланца и безбедна примена лекова. Фармацеутски факултет, Београд, 2006. 2. Везмар Ковачевић С., Миљковић Б., Клиничка фармација: у теорији и пракси. Фармацеутски факултет, Београд, 2018. 3. Фармакотерапијски водич 6, Агенција за лекове Београд, 2016. 4. Безбедна примена лекова- водич за откривање и пријављивање нежељених реакција на лекове. (Ову брошуру припремила је АЛИМС на основу брошуре СЗО: „Safety of Medicines – A guide to detecting and reporting adverse drug reactions“), 2002. доступно на https://www.alims.gov.rs/ciril/o-agenciji/publikacije/ 5. Vodič za povlačenje lekova, АЛИМС, verzija 2, мај 2019. доступно на https://www.alims.gov.rs/ciril/o-agenciji/publikacije/ 6. Good practice guide on risk minimisation and prevention of medication errors EMA/606103/2014 доступно на https://www.ema.europa.eu/en/documents/regulatory-procedural-guideline/good-practice-guide-risk-minimisation-prevention-medication-errors_en.pdf 7. Medication Errors: Technical Series on Safer Primary Care, World Health Organization, 2016. доступно на https://apps.who.int/iris/handle/10665/252274 10. Power L. and Jorgenson J., Safe Handling of Hazardous Drugs: American Society of Health System Pharmacists, 2006. 			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Настава се изводи кроз предавања, практичне вежбе, колоквијуме и решавање случајева из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	20
практична настава	15	усмени испит	30
колоквијум-и	30		

Студијски програм: МСС Здравствена нега			
Назив предмета: ПАЛИЈАТИВНО ЗБРИЊАВАЊЕ			
Наставник: др сци. мед. Томи Ковачевић, виши предавач			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Нема			
Циљ предмета: Упознавање студената са филозофијом и праксом палијативног збрињавања, као и стицање знања, вештина и ставова потребних за делотворно и саосећајно учешће у пружању неге особама оболелим од неизлечивих болести.			
Исход предмета: Стицање знања и разумевање холистичке природе палијативне неге, која подразумева не само дијагностичке и симптоматске интервенције, већ посматрање оболеле особе као индивидус. Овладавање специфичним вештинама комуникације, тимског рада и спремност за прихватање различитости, уз поштовање сестринске етике и етике у здравству уопште, што све заједно доприноси унапређењу квалитета здравствене неге и целокупном збрињавању болесника.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам, дефиниција и принципи палијативног збрињавања. Приступ палијативног збрињавања у оквиру јавног здравља. Организација система здравствене заштите у циљу спровођења палијативног збрињавања - стандарди и нормативи. Сестринске интервенције у контроли бола. Сестринске процедуре код контроле респираторних, неуролошких, гастроинтестиналних и уролошких симптома. Психосоцијалне и активности везане за духовност. Улога медицинске сестре код хитних стања у палијативном збрињавању. Етичка и правна питања у палијативном збрињавању. Комуникација у палијативном збрињавању – неопходне вештине здравствених радника за делотворну комуникацију. Место и улога медицинске сестре у тимском раду – мултидисциплинарни тимови за палијативно збрињавање. Палијативно збрињавање у последњим часовима живота. Подршка породици оболелог од неизлечиве болести од почетка болести до периода туговања и жалости. Подршка професионалцима који пружају палијативну негу, препознавање стреса, синдрома изгарања и начини њиховог превазилажења. Есенцијални лекови у палијативном збрињавању. Специфичности административних задатака у палијативном збрињавању.			
Практична настава			
Развијање и прихватање принципа палијативног збрињавања. Активности промоције палијативног збрињавања. Организација у различитим моделима пружања палијативног збрињавања – болнички тимови, хоспиталне јединице, дневне болнице, хосписи, пружање неге у кућним условима. Процена интензитета и карактера бола, бол као хитно стање у палијативном збрињавању, примена скала за процену бола. Примена модела и алата за процену симптома оболеле особе. Процедуре у раној детекцији психолошких реакција – примена различитих техника и инструмената. Препознавање хитних стања у палијативном збрињавању. Место и задаци медицинске сестре у истраживањима у палијативном збрињавању. Вештине успостављања адекватне комуникације са пацијентом и породицом кроз поверење и поштовање етичких принципа. Рад у тиму за палијативно збрињавање. Помоћ пацијентима и породици у дефинисању приоритета. Едукација породице оболелог о препознавању симптома и спровођењу практичне неге у кућним условима. Препознавање стресора и модели подршке. Вођење евиденције и листе лекова са посебним освртом на наркотику. Правилно вођење документације током спровођења палијативног збрињавања.			
Литература			
Основна:			
1. Downing J., Milićević N., Palijativna medicina: priručnik za studente medicine, Medicinski fakultet, Beograd, 2012.			
2. Ely J., Milićević N., Downing J., Haraldsdottir E., Priručnik za studente iz predmeta palijativna medicina, Projekat "Razvoj palijativnog zbrinjavanja u Srbiji". EuropeAid/129769/C/SER/RS, avgust 2012.			
3. Jovanović D. i saradnici, Osnovi onkologije i palijativna nega onkoloških bolesnika. Ortomedics, Novi Sad, 2008.			
4. Đorđević V., Braš M., Brajković L., Palijativna skrb – brinimo zajedno. Medicinska naklada, Zagreb, 2014.			
5. Jovanović D. i saradnici, Palijativno lečenje obolelih od karcinoma pluća. Beogradska knjiga, 2007.			
6. Kovačević T., Zbrinjavanje do poslednjeg daha. BELhospice, Beograd, 2020.			
Допунска:			
1. Gilligan T., Coyle N., Frankel R., Berry D., Bohlke K., Epstein R., Finlay E., Jackson V., Lathan C., Loprinzi C., Lynne H.L., Seigel C., Baile W., Patient-Clinician Communication: American Society of Clinical Oncology Consensus Guideline. Journal of Clinical Oncology, 2017, 35(31), 3618-34.			
2. Kuebler K., Integration of Palliative Care in Chronic Condition.: An Interdisciplinary Approach. Pittsburgh, Oncology Nursing Society, 2017.			
3. Twycross R., Wilcock A., Introducing Palliative Care. Nothingam: Hayward House Study Centre, 2016.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45		Практична настава: 45
Методе извођења наставе			
Настава се изводи кроз предавања, практичне вежбе, колоквијуме и консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава	10	усмени испит	20
колоквијум-и	20		
Пројекат/Семинарски рад	20		

Студијски програм : МСС-Здравствена нега			
Назив предмета: СТАТИСТИЧКИ МЕТОДИ У ИСТРАЖИВАЊИМА			
Наставник: др Весна Мишић, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Одслушан предмет Методологија истраживања			
Циљ предмета: Усвајање теоријских и практичних знања из медицинске статистике. Упознавање са врстама истраживачких метода, начинима прикупљања података, начином извођења експеримента и начином обраде резултата. Оспособљавање студента да примењује основне статистичко-аналитичке поступке, осмисли и дизајнира једноставнија истраживања и критички користи стручну и научну литературу из домена статистике у медицинским истраживањима. Усвајање начина корелисања варијабли кроз различите софтверске алате, што ће студенту бити од изузетног значаја у оквирима будућег научно-стручног рада и усавршавања.			
Исход предмета: Очекује се да студент овлада основним појмовима и техникама обраде података из медицинске статистике и да развије способности да их примени приликом неког од стручних истраживања. Да буде способан да примени статистичке методе и протумачи статистичке значајности међу варијаблама у истраживању.			
Садржај предмета			
Теоријска настава Појам и дефиниција статистике. Развој статистике. Основни статистички појмови. Дескриптивна статистика. Сређивање материјала (груписање података, приказивање резултата обраде, табеларно и графичко приказивање). Статистичко описивање (Релативни бројеви. Мере централне тенденције. Мере варијабилитета). Аналитичка статистика. Методе и етапе статистичке обраде. Статистичка анализа. Мере облика расподеле. Дескриптивна анализа: мере централне тенденције, мере варијабилитета. Оцена хомогености. Узорак, врсте узорака, начин одабира узорка, начин узорковања. Понављање анализе. Дефинисање и тестирање статистичких хипотеза. Параметријски и непараметријски тестови. Анализа варијација временских серија. Релативно учешће. Регресија и корелација. Пирсонов коефицијент корелације. Спирманов коефицијент корелације. Фи (ϕ) коефицијент корелације. Нормална дистрибуција. Инференцијална статистика. Статистичке хипотезе. Тестирање статистичких хипотеза. t – тест. Једнострука линеарна корелација. Линеарни тренд. Спирманова ранг корелација. Врсте грешака. Софтверски пакети SPSS и OriginLab.			
Практична настава Решавање задатака и проблема који прате теоријски део предмета. Обрада унапред припремљених података, приказ резултата и њихова презентација. Узорковање - вежба. Избор и примена статистичких метода у складу са постављеним проблемом и у зависности од врсте варијабли - вежба. Графичко и табеларно приказивање података - вежба. Интерпретација резултата и доношење закључака - вежба. Анализа врста грешака – вежба. Претрага литературе у циљу упознавања са постојећом литературом из ове области – вежба. Обрада резултата у оквирима софтверских пакета SPSS и OriginLab.			
Литература 1. Јаношевић С., Дотлић Р., Ерић Маринковић Ј., Медицинска статистика, Медицински факултет у Београду, 2014. 2. Шекарић М., Статистичке методе са збирком задатака, Универзитет Сингидунум, Београд, 2010. Доступно на: https://singipedia.singidunum.ac.rs/izdanje/40807-statisticke-metode-sa-zbirkom-zadataka 3. Јањанин М., Димитријевић Д., Довијанонић П., Јојић М., Основи здравствене статистике, Стоматолошки факултет, Универзитет у Београду, 2003. 4. Хаџи Стојковић М., Основе медицинске статистике, Виша медицинска школа Ћуприја, 2005. 5. Дачић М., Статистика и информатика у здравству, Висока здравствена школа Београд, 2005. 6. Грујић В., Јаковљевић Ђ.: Примена статистике у медицинским истраживањима, Медицински факултет, Нови Сад, 2015.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30		Практична настава: 30
Методе извођења наставе На предавањима се користе класичне методе наставе уз коришћење пројектора. Одговарајући резултати и истраживања се презентују у новом светлу.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	20		
колоквијум-и	20		

Студијски програм: МСС- Здравствена нега			
Назив предмета: СИСТЕМИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ			
Наставник: др сци. мед. Светлана Карић, професор струковних студија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема			
Циљ предмета: Упознавање са концептуалним оквирима који омогућавају разумевање здравствене политике, организацију и позиционирање здравствених установа унутар система здравствене заштите и примена савременог здравственог менаџмента у имплементацији здравствене политике.			
Исход предмета : Студенти ће се упознати са организацијом здравственог система Србије и у свету, његовом платформом и контролним механизмима, као и повезаности здравствене заштите са другим деловима општег друштвеног система. Студенти ће стећи знања о сврхама, циљевима и функцијама здравствених система; развиће ставове о утицају глобализације на локалну здравствену политику и појму реформе здравственог система; биће упознати са одредбама Закона о здравственој заштити Републике Србије.			
Садржај предмета Теоријска настава Организација и појам система здравствене заштите. Системи здравствене заштите у свету. Корисници здравствене заштите. Програмирање здравствене заштите. Улога здравствених установа и здравствених радника у систему здравствене заштите. Здравствена технологија. Квалитет здравствене заштите. Класификациони системи и стандарди у здравству. Аспекти организовања здравствених установа, елементи система и њихове интеракције. Општи и специфични аспекти организовања здравствених установа. Институционална и ванинституционална социјална и здравствена заштита становништва. Интегрисаност здравствене заштите са деловима друштвеног система. Концепт, појам и дефиниције здравља и болести. Сврха, функције и циљеви здравствених система у Србији и свету. Контролни механизми у здравственим системима. Имплементација здравственог менаџмента у савремени аспект организације здравствених установа. Здравствена политика и њено спровођење. Јачање здравственог система као социјалноекономски приоритет. Здравље као елемент одрживог економског развоја. Закон о здравственој заштити Републике Србије. Финансирање здравствене заштите. Перформансе и функције здравственог система. Друштвена брига за здравље становништва. Принципи развоја здравственог система. Изазови и проблеми здравственог система. Начини процене функционисања здравственог система. Карактеристике здравственог система Србије и његови изазови. Здравствено осигурање и његова реформа. Социјална и здравствена заштита појединих категорија становништва и појединих социјалних болести. Практична настава Улога и значај здравственог система и организационе јединице у систему здравствене заштите. Општи аспекти и начини организовања здравствених установа. Специфични аспекти и критеријуми организовања здравствених установа у Србији. Здравствени менаџмент у функцији организације. Систем здравствене заштите. Здравствена политика као динамични процес и улога и значај актера у том процесу. Системи здравствене заштите жена и деце. Одредбе Закона о здравственој заштити Републике Србије.			
Литература 1. Лазаревић А. и сарадници. Јавно здравље, социјална политика и здравствена заштита-допуна. ВЗШСС у Београду, Београд, 2016. 2. Мићовић П., Здравствени менаџмент: Менаџмент здравственог система и здравствених установа. Београд: Комора здравствених установа Србије, 2008. 3. Живановић В., Заштита здравља жене и детета, Висока здравствена школа струковних студија Београд, 2009. 4. Милетић Л, Јанић Л. Економика у здравству. ВЗШСС у Београду, Београд, 2016. 5. Закон о здравственој заштити („Сл. Гласник РС“ бр. 25/2019) доступан на https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_zdravstvenoj_zastiti.html			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методe извођења наставе Настава се изводи кроз предавања, вежбе, консултације, припрему колоквијума и завршни, усмени испит.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	-
практична настава	10	усмени испит	40
колоквијум-и	20		
пројекат	25		

Студијски програм: МСС- Здравствена нега			
Назив предмета: ЕЛЕКТРОНСКО ОБРАЗОВАЊЕ			
Наставник: др Миодраг Милићевић, професор струковних студија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема			
Циљ предмета Стицање основних знања о облицима електронског образовања и образовања на даљину. Методолошко и практично оспособљавање студената за дизајн и примену електронских едукативних материјала у настави у облику електронских курсева.			
Исход предмета Након успешно завршеног курса, студент је у стању да: демонстрира обимно и систематизовано знање о електронском учењу и учењу на даљину у историјском контексту; наводи и објашњава педагошке импликације Е-учења; наводи и тумачи практичне и васпитно-образовне предности и недостатке Е-учења у савременом формалном и неформалном образовању; дизајнира и управља Е-учионом и Е-курсевима користећи системе за управљање учењем (LMS); методички обликује и израђује мултимедијални електронски наставни материјал; самостално примењује видеоконференцијску технологију у извођењу Е-курса.			
Садржај предмета Теоријска настава Савремене информационо-комуникационе технологије у настави. Појам електронског образовања и електронске учионице. Појам и историјат образовања на даљину. Предности и недостаци електронског образовања у настави. Метаподаци и стандарди. Облици електронског образовања. Педагошке импликације примене мултимедије у настави. Наставна средства у мултимедијалном окружењу (хардвер и софтвер). Принципи дизајна мултимедијалних образовних материјала. Извори мултимедијалних садржаја: едукативни CD-и, енциклопедије, електронски уџбеници. Мултимедијални образовни материјали на интернету. Видео конференцијске технологије у е-образовању. Верификација и евалуација е-публикација у процесу е-образовања. Ауторска права у Е-образовању. Безбедност електронског образовања. Потенцијалне претње. Управљање пројектима електронског образовања. Практична настава Методичко преобликовање класичног студијског материјала у Е-материјал. Дизајн наставног материјала за online курс. Припрема електронских наставних материјала за учење. Израда наставних материјала у облику PowerPoint презентација. Укључивање основних елемената мултимедије у презентације. Софтвери за обраду графичких елемената. Софтвери за снимање и обраду аудио и видео-записа. Дизајн и монтажа наставног филма. Израда једноставних дидактичких игара. Преузимање мултимедијалних образовних садржаја са интернета. Коришћење платформе за подршку електронском учењу (Moodle). Платформе за учење на даљину: ZOOM, Google Meet и др. Израда студентских пројеката.			
Литература 1. Глушац Д., Електронско учење, Универзитет у Новом Саду, Технички факултет „Михаило Пупин“, Зрењанин, 2012. доступно на: http://www.tfzr.uns.ac.rs/Content/files/0/Књига%20Elektronsko%20ucenje.pdf 2. Сотировић В., Методика наставе информатике, Универзитет у Новом Саду, Технички факултет „Михаило Пупин“, Зрењанин, 2000. 3. Воскресенски К., Глушац Д., Методика наставе информатике, Технички факултет „Михаило Пупин“, Зрењанин, 2007. доступно на: http://www.tfzr.uns.ac.rs/Content/files/1/Methodika%20nastave%20informatike%5B1%5D.pdf 4. Адамов Ј., Електронско учење и учење на даљину, ПМФ Нови Сад, 2015.			
Допунска литература 1. Anderson, T., Elloumi, F., Theory and Practice of Online Learning, Athabasca University, Athabasca, 2004. 2. Rosenberg M., E-learning - Strategies for Delivering Knowledge in Digital Age, McGraw-Hill, 2001.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Предавања и практичне вежбе уз савремена дидактичка средства, претраживање електронске базе података, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	50
колоквијум-и	-		
пројекат	30		

Студијски програм: МСС- Здравствена нега			
Назив предмета: КВАЛИТЕТ ЖИВОТА БОЛЕСНИКА			
Наставник: др сци. мед. Томи Ковачевић, виши предавач			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема			
Циљ предмета: Образовање за коришћење савремених техника научно-стручног рада у одређеним областима здравства, коришћење и усвајање научно утврђених чињеница у клиничком раду и непосредни истраживачки рад.			
Исход предмета : Студенти се оспособљавају за примену савремених достигнућа у науци и пракси у научно-стручном раду. Очекује се разумевање и владање методологијом, техникама и вештинама специфичним у области здравствене неге, као и способност примене стеченог знања у креирању и реализацији научно-стручних пројеката.			
Садржај предмета			
Теоријска настава Појам квалитета живота. Димензије квалитета живота повезане са здрављем (физичко, психичко, социјално и функционално). Мерење квалитета живота. Утицај породице на квалитет живота болесника. Генерички упитници. Специфични упитници. Начини прикупљања података у здравству. Медицински подаци. Специфичности прикупљања података од појединих категорија болесника. Усмена и писмена анкета. Однос према анкетираним. Структура анкете. Тајност и обрада података. Чување медицинских података. Анализа и презентација резултата анкетирања.			
Практична настава Овладавање техникама прикупљања медицинских података у наставним базама. Добијање дозволе за приступ подацима, или извођење испитивања - анкетирања. Анкета и однос према анкетираним. Тајност прикупљених података. Начини обраде прикупљених података. Анализа, синтеза и презентовање резултата кроз практични рад сваког студента.			
Литература			
1. Марић В., Постоперативни опоравак, рехабилитација и квалитет живота хируршких болесника, Медицински факултет Београд, 2018.			
2. Тијанић М., Ђурановић Д., Рудић Р., Миловић Љ., Здравствена нега и савремено сестринство, Научна КМД d.o.o., 2010.			
3. Кулић Љ., Здравствена нега у геријатрији, Висока медицинска школа струковних студија „Милутин Миланковић“, Београд, 2012.			
4. Милутиновић Д., Брестовачки Мимица М., Боковић Д., Практикум сестринских вештина, European Commision TEMPUS, 2010.			
5. Walcker Seaback W.A., Nursing Process - Concepts & Applications, 3th ed., Delmar, Cengage Learning, London, UK, 2013.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Настава се изводи кроз предавања, практичне вежбе, пројекте, колоквијуме и консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10	усмени испит	-
колоквијум	10		
пројекат	20		

Студијски програми: МСС-Здравствена нега			
Назив предмета: ПРЕВЕНЦИЈА И КОНТРОЛА БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА			
Наставник: др сци. мед. Маја Ружић, ванредни професор			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема предуслова			
Циљ предмета Студенти ће бити оспособљени да допринесе управљању квалитетом у болници и да интегрише концепт управљања ризиком у појави болничких инфекција, координишући активности контроле инфекције са другим активностима у програму безбедног лечења; биће оспособљени за промоцију здравља у здравственој установи и у заједници.			
Исход предмета Студент ће бити оспособљен да објасни значај процене, планирања и спровођења здравствене неге поштујући принципе и протоколе превенције болничких инфекција. Студент ће бити оспособљен да дефинише критична подручја високог ризика за настанак инфекције, објасни методе и стратегије у превенцији болничких инфекција.			
Садржај предмета Теоријска настава Историјат болничких инфекција. Дефиниција болничких инфекција. Праћење болничких инфекција. Начела контроле болничке инфекције. Порекло узрочника болничке инфекција. Савремени приступ болничким инфекцијама. Стандардне мере превенције болничких инфекција. Мере превенције болничких инфекција у односу на пут преношења. Инфекција уринарног система. Пнеумонија. Сепса. Инфекција оперативног места. Процена ризика у здравственој нези за настанак болничких инфекција. Управљање ризиком. Мера превенција и контрола болничких инфекција у јединицама интензивне неге. Управљање медицинским отпадом. Својства, врсте и правилна примена дезинфекционих средстава и антисептика. Врсте стерилизације и правилна припрема материјала за стерилизацију. Практична настава Праћење болничких инфекција на болничким одељењима и јединицама интензивне неге - праћење, прикупљање података, интерпретација добијених података и примена адекватних мера превенције и контроле болничких инфекција.			
Литература 1. Група аутора, Инфективне болести са негом заразних болесника, Медицински факултет Универзитет у Новом Саду, 2009. 2. Максимовић М., Здравствена нега у инфектологији, Висока здравствена школа струковних студија у Београду, 2006. 3. Максимовић М., Превенција интрахоспиталних инфекција, Висока здравствена школа струковних студија, Београд, 2012. 4. Драгошев Г., Болничке инфекције и мере превенције, УИНАРС, Ниш, 2011. 5. Каленић С, Хорват Ј., Приручник о поступцима контроле инфекције, Превод другог издања, Загреб 2004; XI-XII, Оригинал: N.N. Damani, Manual of infection.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Предавања, аудиторне вежбе, практичне вежбе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	-
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум	20		

Студијски програм: МСС-Здравствена нега			
Назив предмета: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ			
Наставник: др Мирјана Антонијевић-Николић, професор струковних студија; др Јелена Ђуричић Миланковић, виши предавач			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема			
Циљ предмета: Упознавање студента са основним елементима животне средине, узроцима и последицама загађивања, односа квалитета живота и животне средине, као и значајем заштите и унапређења квалитета животне средине.			
Исход предмета : Студент ће разумети основне термине везане за загађење и заштиту животне средине и стећи знања о основним процесима и појавама у животној средини; разумети најважније проблеме у области заштите и унапређења квалитета животне средине; разумети утицај различитих фактора животне средине на здравље људи и квалитет живота уопште. Студент ће бити упознат са мултидисциплинарношћу проблематике заштите животне средине и имати развијену свест о важности и потреби очувања и заштите животне средине.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Животна средина. Екосистем. Загађење животне средине. Атмосфера. Аерозагађење – основне загађујуће материје присутне у комуналној средини. Индекс квалитета ваздуха - Air Quality Index (AQI). Деловање аерозагађења на здравље људи. Аерозагађење и климатске промене. Заштита ваздуха и мере за смањење аерозагађења. Вода. Класификација вода. Вода за пиће. Загађивање и заштита вода од загађивања. Земљиште. Основне карактеристике и функције земљишта. Загађивање и деградација земљишта. Деловање загађујућих материја земљишта на здравље људи. Отпад. Врсте и класификација отпада, сакупљање и транспорт. Интегрисано управљање отпадом и основни принципи: минимизација, рециклажа, биолошки третман, термички третман, депоновање отпада. Опасан отпад. Отпад биохазардног порекла - медицински отпад: класификација, разврставање и методе третмана. Стерилизација инфективног отпада. Бука и вибрације. Мере за сузбијање буке и вибрација. <i>Практична настава</i> На вежбама се примерима илуструју теме обрађене на теоријској настави, што доприноси бољем дефинисању, сагледавању и разумевању значаја заштите животне средине. У оквиру практичне наставе организују се посете здравственим установама чији је циљ да се студенти упознају са системом управљања медицинским отпадом, његовим разврставањем и третманом.			
Литература 1. Благојевић, Љ., Животна средина и здравље. Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, Ниш, 2012. доступно на: https://www.znrfak.ni.ac.rs/serbian/009-NAUKA/IZDAVASTVO-UDZBENICI/Ljiljana%20Blagojevic/Knjiga%20Ljiljana%20Blagojevic%20FINAL.pdf 2. Ђармати Ш., Веселиновић Д., Гржетић И., Марковић Д., Животна средина и њена заштита, књига II, Заштита животне средине, Факултет за примењену екологију Футура, Београд, 2008. 3. Група аутора, Енциклопедија Животна средина и одрживи развој, Ecolibri, Београд, 2003. 4. Јовановић П., Заштита животне средине, Миленијум д.о.о., Аранђеловац, 2003.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Настава се спроводи кроз предавања, практичну наставу и консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	30
практична настава	10	усмени испит	30
семинарски рад	20		

Студијски програм: МСС-Здравствена нега			
Назив предмета: МЕТОДИКА НАСТАВЕ СТРУЧНИХ ПРЕДМЕТА			
Наставник: др Мира Јовановић, професор струковних студија; др сци. мед. Томи Ковачевић, виши предавач			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема			
Циљ предмета: Примена и усклађивање облика наставе, образовне технологије и дидактичких стратегија са савременим токовима наставног процеса. Усвајање различитих облика мишљења, неопходних знања и вештина за постављање циљева здравствене неге као засебног наставног предмета у образовном систему и реализација здравствене неге у различитом окружењу.			
Исход предмета : Стицање знања о специфичностима наставе и наставног процеса у области здравствене неге; разумевање циљева, задатака и садржаја наставног процеса у области здравствене неге; стицање знања за извођење наставе и вредновање ангажовања учесника (ученика и студената) у настави здравствене неге, а све у циљу оспособљавања студената за самостално планирање, вођење и евалуацију наставе здравствене неге.			
Садржај предмета Теоријска настава Методика наставе као научна дисциплина. Структура методике. Специфичности наставе и наставног процеса у области сестринства. Наставни планови и програми здравствене неге за средње медицинске школе и високе струковне медицинске школе. Предмет Здравствена нега - циљеви, задаци. Примена дидактичких принципа у реализацији наставе из области здравствене неге и сестринства. Припремање наставе и план у области сестринства. Компоненте наставног процеса у реализацији наставе у области сестринства. Обрада најновијих садржаја у настави здравствене неге. Репетиција, вежбање и провера стеченог знања. Примена програмиране наставе у обради садржаја Здравствене неге. Проблемска настава у реализацији садржаја предмета у области сестринства. Специфичности различитих облика наставе у области сестринства. Методе организовања наставе. Дидактички материјал и медији у настави здравствене неге. Начини евалуације и вредновања наставног рада. Специфичности оцењивања. Употреба техника и инструмената објективног вредновања предмета у области сестринства. Практична настава Практично упознавање уџбеника у области сестринства за различите ниво образовања (неговатељице, средње медицинске школе, високе струковне медицинске школе). Савладавање организације рада на различитим нивоима образовања (простор, опрема, кадар, време, распоред часова). Израда плана наставе предмета у области сестринства. Припрема за свакодневну наставу. Израда планова и припрема за извођење наставе у области сестринства засебно за сваки разред и предмет. Инспекција, анализа и синтеза наставних часова у области здравствене неге (вежбање, понављање, проверавање и вредновање). Инспекција и анализа часова здравствен неге у наставним базама и на различитим образовним нивоима. Израда дидактичког материјала за примену у настави здравствене неге. Израда тестова и других мерних инструмената за евалуацију рада учесника у оквиру предмета из области сестринства. Вредновање квалитета наставе здравствене неге на различитим образовним нивоима (средњи, струковни).			
Литература 1. Ранковић Васиљевић Р., Стојановић Јовановић Б., Терзић-Марковић Д., Методика и организација здравствене неге, Висока здравствена школа Београд, 2015. 2. Вилотијевић М., Дидактика 1 и 3, Учитељски факултет и Научна књига Београд, 2000. 3. Трнавац Н., Ђорђевић Ј., Педагогија, Научна КМД, 2010. 4. Мерије Ф., Образовање је васпитање – етика и педагогија, Завод за уџбенике, 2014. 5. Мерије Ф., Педагогија – мора се пружити отпор, Датастатус, 2016.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Настава се спроводи кроз предавања уз савремена дидактичка средства, вежбе, консултације, израда домаћих радова, колоквијуме и завршни испит.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	40
практична настава	10	усмени испит	
колоквијум-и	15		
пројекат	30		

Студијски програм: МСС-Здравствена нега	
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА МАС 2	
Наставник задужен за организацију стручне праксе: Марија Вешић, наставник вештина	
Број ЕСПБ: 4	
Услов: Обављена Стручна пракса МАС 1	
Циљ предмета Циљ стручне праксе је да студент практично примени стечена знања, кроз добро организован рад, да постигне виши степен професионалне самосталности, и овлада сестринским вештинама неопходним за рад мастер струковне медицинске сестре.	
Исход предмета У складу са постављеним циљевима и предвиђеним компетенцијама прати садржај стручно-апликативних предмета. Омогућава постепено оспособљавање студента за рад у подручју напредне здравствене неге. Студент ће бити оспособљен за безбедну примену и руковање лековима; стећи ће напредне вештине палијативног збрињавања пацијената; биће упознат са основама система здравствене заштите код нас и у свету; усвојиће знања о техникама мерења квалитета живота различитих категорија болесника; биће оспособљен да дефинише критична подручја високог ризика за настанак инфекције, објасни методе и стратегије у превенцији болничких инфекција; стећи ће знања методичко-дидактичким садржајима и учењем на даљину; стећи ће знања о штетностима у животној средини у циљу квалитетне промоције здравља људи.	
Садржај стручне праксе Студент током стручне праксе МАС 2 треба да стекне напредна знања и вештине да примени одређене сестринске интервенције у процесу здравствене неге болесника. Стручна пракса се обавља у здравственим установама примарног, секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите, као и образовним институцијама. Безбедна примену лекова у примарној и секундарној здравственој заштити, као и кућним (ванболничким) условима. Усвајање и примена начина и техника мерења квалитета живота различитих категорија болесника. Палијативно збрињавање као интегрални део здравствене неге болесника, са акцентом на палијативно збрињавање најтежих категорија пацијената. У оквиру Стручне праксе МАС 2, издвајају се два изборна блока, и то: Системи здравствене заштите и Електронско образовање; Квалитет живота болесника, Превенција и контрола болничких инфекција, Заштита животне средине и Методика наставе стручних предмета. Стручна пракса МАС 2 подразумева повезивање теоријских и практичних знања, а све у/на конкретној практичној вештини и конкретном случају. У зависности од афинитета и избора студента, садржај истих подразумева следеће: Системи здравствене заштите на различитим нивоима организације; Електронско образовање и Методика наставе стручних предмета имплементирани у образовним установама са којима Академија има уговор о пословној сарадњи. Стицање знања за превенцију, надзор и контролу над болничким инфекцијама; учешће медицинске сестре у Комисији за превенцију и праћење интрахоспиталних инфекција. Оспособљавање за Методику наставе стручних предмета кроз реализацију часова у образовним установама основног и средњег степена образовања. Стручна пракса из изборног предмета Заштита животне средине обухвата анализирање штетности у животној средини које могу нарушити квалитет живота како здраве, тако и болесне особе, а све у циљу промовисања здраве животне средине и здравља људи.	
Структура стручне праксе: Стручна пракса МАС 2 се обавља током трећег и четвртог семестра. Једним делом стручна пракса се може обавити током летњих месеци. Стручна пракса се обавља у здравственим установама примарног, секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите, као и образовним институцијама, са којима Академија има споразум о сарадњи, а под надзором наставника задуженог за праћење реализације праксе из Академије. Стручна пракса МАС 2 укупно носи 600 часова од тога 300 часова студенти реализују током школске године, а 300 часова у току летњег распуста, тако што током школске године вежбају у складу са постојећим распоредом стручне праксе, а недељно лети вежбају 40 часова, наиме осам часова дневно што износи око месец и по дана током лета. Студенти могу бити укључени како у дневни рад, тако и ноћни рад у зависности од плана установе и у договору са ментором и сарадницима који прате реализацију праксе.	
Број часова активне наставе	600 (300 (у току семестра)+300 (летња))
Методе извођења Метод рада прилагођен је врсти стручне праксе из области-предмета који се обрађује. Предвиђен је индивидуалан рад, практична настава, рад у малој групи, методе животне демонстрације, дискусионе радионице, саветовање, технике комуникације, метода интервјуа, анализа документације, анкете и основне пропедевтичке методе-инспекција, палпација, перкусија и аускултација.	
Оцена знања (максималан број поена 100) Дневник стручне праксе и активност 50 Провера знања и вештина 50	
Студент је у обавези да води Дневник стручне праксе, који потписује и оверава сарадник/ментор и наставник. Стручна пракса се оцењује описно-«веома успешно реализовао» од 81-100 бодова, «успешно реализовао» од 51 до 80 бодова или «није реализовао» 50 бодова и мање. Оцена се даје на основу редовног присуства на стручној пракси, нивоа овладаних вештина, и на основу оцене/мишљења сарадника/ментора.	

Студијски програм: МСС-Здравствена нега			
Назив предмета: ПРИМЕЊЕНИ - ИСТРАЖИВАЧКИ РАД			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Положени сви испити предвиђени студијским програмом			
Циљеви: Да упозна студента са правилима, поступцима и процесима истраживачког рада и његове презентације из области сестринства. Систематизација теоретских и практичних знања стечених на студијском програму и на стручној пракси. У оквиру Примењеног истраживачког рада циљ је да студент: стекне најновија сазнања из одређене стручне области, примени познавање система за претраживање иностране и домаће литературе у електронском и штампаном облику и спроведе истраживање које ће касније постати саставни део мастер рада студента.			
Очекивани исходи: Студент је оспособљен да демонстрира примену принципа и теоријских основа стечених током студија, познавање стања истраживања у области теме завршног мастер рада. Оспособљеност за планирање, организовање и спровођење стручног пројекта који задовољава конкретне почетне циљеве. Студенти ће бити оспособљени за спровођење истраживања у оквиру сестринске професије, са свим елементима који су потребни: формулисање теме, преглед литературе, израда методологије рада, поступак прикупљања података, писање извештаја.			
Општи садржаји: Примењени истраживачки рад је самосталан рад студента на теми коју је одабрао са списка расположивих тема. Студент у договору са ментором бира тему у складу са циљевима и исходима студијског програма. Студент врши претрагу литературе везане за задату тему и спроводи истраживање које ће касније бранити као мастер рад пред комисијом. У овом предмету се описује пројекат на коме студент ради током унапред одређеног времена. Током рада води се рачуна: <ul style="list-style-type: none"> • да примењени истраживачки рад садржи опис фаза рада, остварених резултата, као и опис примењених метода; • да рад мора бити креиран уз примену научног стила писања. Литература мора садржати рецензиране текстове и никако не сме садржати само референце са интернета; • рад осим главних резултата везаних за тему треба обавезно да садржи и приказ основних резултата из уже области из које је рад. На тај начин студент демонстрира познавање стања истраживања из те области. Дobar предмет завршног рада обично садржи и анализу сличних радова на енглеском језику као и образложење у чему је сличност/разлика у односу на резултате које је остварио кандидат. Право да бира тему за Примењени истраживачки рад студент стиче након уписа завршног (четвртог) семестра на мастер струковним студијама, на студијском програму МСС-Здравствена нега. Студент проучава стручну литературу, стручне радове који се баве сличном тематиком, врши анализе уз примену различитих статистичких метода у циљу изналажења решења конкретног задатка који је дефинисан заједно са ментором. Истраживање у оквиру Примењеног истраживачког рада на студијском програму МСС-Здравствена нега, се израђује из стручног или стручно-апликативног предмета, али укључује знања и вештине из више предмета, како са основних тако и са мастер струковних студија. Студент одабира наставника за овај предмет који је ментор Примењеног истраживачког рада, а касније и Мастер рада. У договору са ментором (наставником) студент из дате области бира тему у оквиру које ће се бавити претраживањем литературе за одабрани проблем примењеног истраживања. Ментор прати рад студента у свим фазама истраживачког рада.			
Методe извођења: Претраживање литературе, спровођење истраживања, као и формирање концепције самог истраживања које се обавља представља самосталан рад студента, и усмеравано је од стране ментора. Методе: индивидуални и менторски рад. Студент је дужан да током истраживања у оквиру примењеног истраживачког рада сачини извештај у форми семинарског рада.			
Број часова, ако је специфицирано			5x15=75
Оцена (максимални број поена 100)			
Семинарски рад	50	Усмени део испита	50

Студијски програм: МСС-Здравствена нега			
Назив предмета: МАСТЕР РАД			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Положени сви испити и обављене стручне праксе, као и успешно обављен практични рад у оквиру Примењеног истраживачког рада			
Циљеви завршног рада: Примена стечених теоријских и практичних знања. Спровођење поступка израде мастер рада и упознавање методологије писања истраживачког рада уз координацију са ментором. У зависности од избора теме, циљ је да студент примени одговарајућа различита знања и вештине усвојене кроз савладане предмете и практична знања на основним и мастер студијама, како би дошао до потребних резултата, као и да покаже способност да остварене резултате прикаже и саопшти на јасан и прегледан начин, у прописаној форми уз примену одговарајућих статистичких метода.			
Очекивани исходи: Студент је оспособљен да на основу стечених знања и вештина током студирања у оквиру здравствене неге спроведе истраживање у здравственој установи, напише мастер рад и усмено га презентује пред компетентном комисијом. Израдом и одбраном Мастер рада, студенти који су завршили студије треба да буду способни да решавају реалне проблеме из праксе. Након савладавања свих нивоа израде мастер рада студент ће бити оспособљен да у пракси сам спроведе сестринско истраживање, чиме ће моћи да се даље усавршава и развија у смислу праћења и писања стручних радова из области здравствене неге. Студент ће имати развијене способности критичног мишљења, способности анализе реалних проблема, синтезе решења, предвиђање понашања одабраног решења. Свршени студенти ће имати развијену способност решавања конкретних проблема уз употребу научних метода и поступака. Студенти ће имати развијене вештине примене новина у напредној здравственој нези.			
Општи садржаји: Студент који је положио све испите, урадио семинарске радове и извршио друге обавезе предвиђене наставним планом и програмом студија МСС-Здравствене неге и после успешно завршеног Примењеног истраживачког рада приступа изради и одбрани завршног мастер рада. Пријава и одбрана Мастер рада је регулисана посебним Правилником. Завршни мастер рад студента је самостални истраживачки рад студента у коме се он упознаје са теоријским сазнањима у одређеној области и методологијом истраживања одабране теме. Студент у договору са ментором бира тему у складу са циљевима и исходима студијског програма. Мастер рад се израђује из предмета који је изабран и чија је методологија и истраживање спроведено у оквирима Примењеног истраживачког рада. Ментор Примењеног истраживачког рада је ментор и Мастер рада студента. Ментор је активан учесник у свим фазама израде Мастер рада студента. Мастер рад је самостална активност студента под вођством ментора (наставника) који је претходно усмеравао студента у току Примењеног истраживачког рада. Током реализације и припреме Мастер рада, студент у договору са ментором врши избор теме, даје потребна објашњења у циљу лакшег разумевања материје, анализе и обраде стручне литературе и резултата, ради квалитетне припреме за израду и одбрану Мастер рада. Рад укључује почетна теоретска истраживања обављена у оквиру Примењеног истраживачког рада из изабране области, након чега се дефинишу проблематика и циљеви Мастер рада. Потом се приступа решавању проблема дефинисаног у циљевима самог рада. Након обављеног истраживања, студент припрема Мастер рад у прописаној форми, која садржи следећа поглавља: Увод, Циљ рада, Теоријска истраживања, Практичан рад, Резултати, Дискусија, Закључак, Литература, Биографија кандидата и Кључна документацијска информација. Након завршетка Мастер рада према прописаном упутству Академије, студент предаје писану верзију рада, а по провери испуњености услова по процедури, студент приступа усменој презентацији и одбрани Мастер рада пред комисијом састављеном од најмање три члана. Одбрана Мастер рада састоји се од усменог презентовања рада од стране студента, постављања питања од стране чланова комисије и одговора студента на постављена питања. Одбрана Мастер рада студента је јавна.			
Методе извођења: Израду мастер рада студент обавља самостално, уз стручни надзор и усмеравање од стране ментора. Комплетна процедура, од избора теме мастер рада, до одбране мастер рада прописана је посебним Правилником који је усвојило Наставно-стручно веће Академије. Методе: менторски, интерактивно, практично (анкетирање, интервју или приказ случаја) и индивидуални рад, презентовање резултата у писаној форми и њихова одбрана пред комисијом.			
Број часова, ако је специфицирано			18x15=270
Оцена (максимални број поена 100)			
Израда мастер рада и предат рад у штампаном облику	50	Излагање мастер рада	30
		Одговори на постављена питања комисије	20